

Freedom House zmienia raport o Litwie - na wniosek EFHR | Wilnoteka

<http://www.wilnoteka.lt/pl/artukul/freedom-house-zmienia-raport-o-litwie-na-wniosek-efhr>

June 5, 2013

Logo Europejskiej Fundacji Praw Człowieka, fot. efhr.eu



Dzięki staraniom Europejskiej Fundacji Praw Człowieka (EFHR) jedna z największych organizacji na rzecz demokracji na świecie Freedom House zmieniła swój tegoroczny raport. W raporcie na temat Litwy dostępnej na stronie <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2013/lithuania> usunięte zostało stwierdzenie, że prawa mniejszości etnicznych na Litwie są prawnie chronione. (The rights of ethnic minorities, who comprise about 16 percent of the population, are legally protected (...)).

Zmiana raportu była możliwa dzięki długotrwałym staraniom Fundacji, która od ukazania się raportu za rok 2012 sprzeciwiała się niezgodnej z prawdą informacji na temat sytuacji prawnej mniejszości narodowych na Litwie.

Tekst przed zmianą

Prawa mniejszości etnicznych, które stanowią 16 % populacji, są prawnie chronione, ale dyskryminacja nadal pozostaje problemem, szczególnie wśród małej romskiej populacji.

(The rights of ethnic minorities, who comprise about 16 percent of the population, are legally protected, but discrimination remains a problem, especially among the small Romany population.).

Tekst po zmianie

Dyskryminacja mniejszości etnicznych, które stanowią 16 % populacji, pozostaje problemem, szczególnie wśród małej romskiej populacji.

(Discrimination against ethnic minorities, who comprise about 16 percent of the population, remains a problem, especially among the small Romany population).

Freedom House, z siedzibą w USA, przychyliła się do argumentacji EFHR wskazującej na fakt, że obecnie Litwa nie ma ustawy chroniącej specyficzne prawa mniejszości narodowych. Tym samym jest jedynym państwem, które ratyfikowało Konwencję Ramową o Ochronie Praw Mniejszości Narodowych (w 2000 roku i to bez jakichkolwiek zastrzeżeń) i które zniósło ustawę o mniejszościach narodowych. Dlatego też od roku 2010 nie istnieje prawo chroniące tę wrażliwą grupę.

Również owe stwierdzenia o rzekomym braku występowania dyskryminacji mniejszości narodowych na Litwie były często wykorzystywane przez litewskich polityków (m.in. byłego Ministra Spraw Zagranicznych Audronius[A] Ažubalis[a]), którzy poprzez cytowanie owego fragmentu bronili zaciekle argumentów działających na niekorzyść dyskryminowanych grup, mówiąc jednoznacznie, że prawa mniejszości narodowych są na Litwie chronione. EFHR pisała

o tym we wrześniu 2012 roku kiedy to podczas debaty telewizyjnej Audronius Ažubalis zauważył, że mniejszości narodowe nie muszą być zakładnikami polityki zagranicznej i że nie należy zwracać uwagi na zarzuty łamania praw polskiej mniejszości na Litwie, bo są one bezpodstawne. Minister powołał się na nieprawdziwy argument zawarty w raporcie Freedom House, który teraz został zmieniony (<http://www.efhr.eu/2012/09/10/raport-freedom-house-jednak-krytykuje-litwe-za-stosunek-do-mniejszosci-narodowych/>).

Jest to kolejny już sukces EFHR w tym zakresie. Rok temu informowaliśmy, że Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (European Union Agency for Fundamental Rights) sprostowała Raport za 2010 rok w sprawie Litwy w wersji zaproponowanej przez naszą Fundację <http://www.efhr.eu/2012/11/17/raport-za-2010-agencji-praw-podstawowych-unii-europejskiej-zmieniony-na-wniosek-efhr/>.

Sukces EFHR cieszy niezmiernie, szczególnie mając na uwadze fakt, że raporty Freedom House są często cytowane przez media i polityków. Od teraz nikt nie będzie mógł powoływać się na wprowadzające w błąd informacje. EFHR jest wdzięczna Freedom House za konstruktywną współpracę.

Raport Freedom House za rok 2013 (<http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2013/lithuania>) skupia się na prawach politycznych i wolnościach obywatelskich na Litwie i niestety, wiele aspektów nadal jest niepokojąca. Autorzy raportu dokładnie określili problem dotyczący wolności słowa i prasy. Media na Litwie są wolne, jednak istnieją nadal ograniczenia. Najbardziej znanym przykładem jest odwołanie emisji filmu dokumentalnego o prezydencie Litwy Daliu Grybauskaitė przez prywatną stację telewizyjną, która zgodziła się wcześniej na jego wyświetlenie.

Niepokojącą sprawą jest także nowa Ustawa o oświacie. Chodzi o to, że od 2013 roku, absolwenci szkół mniejszości narodowych będą musieli zdawać ten sam egzamin z języka litewskiego co studenci ze szkół litewskich. Fundacja już od dawna trzyma się stanowiska, że ujednoczenie egzaminu z języka państwowego bez wystarczającego na opanowanie nowego programu nauczania okresu przejściowego jest dyskryminacyjne i faktycznie pogorszy pozycję startową dzieci uczących się w szkołach mniejszościowych.

Zdaniem Freedom House, prawo wolności wyznania jest przestrzegane w praktyce, jednak tak zwane tradycyjne wspólnoty religijne korzystają z pewnych świadczeń publicznych, w tym rocznych dotacji, które nie zostały przyznane dla innych grup.

Co więcej, raport krytykuje litewski system sądowy, w szczególności porażkę zapewnienia zatrzymanym podejrzanym dostępu do adwokata, złe traktowanie zatrzymanych przez policję, długiego oczekiwania na proces, przepełnionych więzień i małego dostępu do opieki zdrowotnej. Końcowa część raportu poświęcona jest sytuacji mniejszości narodowych. Niestety, dyskryminacja pozostaje problemem, żadne prawa nie zostały wprowadzone w celu poprawy sytuacji ludności. Choć Litwa twierdzi, że prawa mniejszości narodowych są prawnie chronione, obecna sytuacja pokazuje, że te prawa są ciągle łamane. Litwa pozostaje państwem gdzie nie chroni się ludzi przed dyskryminacją ze względu na przynależność państwową.

EFHR jest bardzo zaniepokojona tym, że litewscy politycy po prostu zamykają oczy na problemy, które nadal są istotne. Niemniej jednak, nie zamierza ona zaprzestać pomocy ludziom, których prawa są naruszane.